

Position paper KVK t.b.v. rondetafelgesprek financieel economische criminaliteit – woensdag 28 mei 2025

Problematiek

KVK beheert het Handelsregister en het UBO-register. Deze registers zijn belangrijk voor stimulering van economische activiteit enerzijds en het tegengaan van criminaliteit, witwassen en terrorismefinanciering anderzijds. Ondernemingen en rechtspersonen kunnen misbruikt worden om illegaal vermogen wit te wassen en om andere frauduleuze activiteiten te ontplooien.

KVK heeft beperkte mogelijkheden om een inschrijving van een onderneming in het Handelsregister te weigeren. Met het versterken van de poortwachtersrol wil KVK de registraties zoveel mogelijk in overeenstemming brengen met de feitelijke werkelijkheid. Waar de nadruk in het verleden op registreren lag, zet KVK in de toekomst steviger in op het controleren en valideren van de registraties. KVK draagt daarmee bij aan rechtszekerheid, fraudeweerbaarheid en criminaliteitsbestrijding. Samen met alle partners in de keten.

Mogelijke oplossingsrichtingen

Onderzoek naar weigeringsgronden en/of andere maatregelen bij inschrijving of mutatie van gegevens

Digitalisering heeft ervoor gezorgd dat een inschrijving in het Handelsregister nagenoeg per ommekeer gerealiseerd is. Dit heeft uiteraard voordelen; de ondernemer is snel geholpen en kan aan de slag met zijn of haar bedrijfsmatige activiteiten. Het nadeel is dat KVK weinig mogelijkheden heeft om de inschrijving te controleren. Daarnaast zijn de weigeringsgronden die KVK heeft om registraties te weigeren open geformuleerd in wet- en regelgeving. Gekeken kan worden om deze gronden, bijvoorbeeld de formulering ‘gerede twijfel’, te objectiveren. Een andere optie om effectiever om te gaan met dubieuze inschrijvingen zou zijn dat elke inschrijving bij KVK constitutief wordt, oftewel het moment van inschrijving in het Handelsregister is bepalend voor het ontstaan van een rechtsfeit (oprichting, verkrijging rechtspersoonlijkheid, ontbinding, etc.).

Het doorhalen van inschrijvingen

Ambtshalve deregistratie door KVK heeft grote gevolgen; de entiteit houdt op te bestaan en kan derhalve geen economische activiteiten meer ontplooien. Een alternatief zou de doorhaling kunnen zijn. Indien KVK twijfels heeft omtrent een bepaalde entiteit (inactiviteit, fraudeverdenking, ‘niet-pluis’-gevoel, etc.), haalt het de inschrijving letterlijk door. De inschrijving blijft geldig en leesbaar, maar voor alle raadplegers is duidelijk dat er mogelijk iets aan de hand is. De raadpleger kan op grond van zijn eigen risico-inschatting consequenties aan de doorhaling verbinden.

KVK merkt op dat bij de uitwerking van aanscherpingen van weigeringsgronden of andere maatregelen rondom inschrijvingen voorkomen moet worden dat het opwerpen van meer

drempels om malafide ondernemerschap tegen te gaan extra administratieve lasten tot gevolg heeft voor bonafide ondernemers.

Strengere controle op tijdigheid, volledigheid en juistheid van het deponeren van jaarstukken
Steeds meer ondernemingen lijken niet (tijdig) te voldoen aan de deponeringsplicht. Dit is een onwenselijke ontwikkeling. Het is denkbaar dat samen met het ministerie van Financiën gekeken wordt hoe het toezicht op het voldoen van de deponeringsplicht, bijvoorbeeld in geautomatiseerde vorm, aangescherpt kan worden. Wel dient opgemerkt dat dit niet in alle gevallen van (hypotheek)fraude soelaas biedt. De deponeringsplicht geldt immers pas na afloop van het eerste boekjaar, terwijl fraude ook gepleegd wordt door entiteiten die net zijn opgericht.

Zoeken op Natuurlijk Persoon (ZNP) in de registers van KVK

Vanaf 1 oktober 2024 mogen notarissen zoeken op natuurlijk persoon in het Handelsregister. Dit ter versterking van hun poortwachtersfunctie. Mogelijk is het waardevol om deze functie uit te breiden naar andere organisaties met een (wettelijke) poortwachtersrol, zoals banken.

Het introduceren van een centraal aandeelhoudersregister

Op grond van nieuwe Europese anti-witwasregelgeving moeten entiteiten die het betreft hun groepsstructuur registreren bij KVK. Daarnaast moeten uiteindelijk belanghebbenden in de toekomst zowel op grond van eigendom als zeggenschap geregistreerd worden. Registratie van een uiteindelijk belanghebbende op grond van aandelenbezit volstaat dan niet meer. KVK moet weten of de aandelen wel of geen stemrecht opleveren, of alleen recht op een uitkering, of de aandelen wel of niet verpand of verbeurd zijn. Deze verplichtingen geven aanleiding om te onderzoeken of de huidige verplichting voor vennootschappen om hun aandelen bij te houden (op papier, Excel, webapplicatie, bij de notaris) te centraliseren bij KVK. Bij een centraal aandeelhoudersregister is er een centrale voorziening, die toegankelijk is voor opsporing, handhaving, sanctieautoriteiten en veiligheidsdiensten. Ook stelt het KVK in staat de kwaliteit en het gebruikersgemak van het Handelsregister en UBO-register te verbeteren, omdat het een totaalbeeld krijgt van juridische entiteiten en constructies en hun relaties onderling.

Monitoren uitvoering Bestuursverbodenregister

Een rechter kan een bestuursverbod opleggen aan bestuurders en commissarissen, opdat zij geen rechtspersoon meer kunnen besturen. KVK houdt dit bij in het Bestuursverbodenregister en schrapt bestuurders met een bestuursverbod uit het Handelsregister. Zij kunnen zich dan niet meer inschrijven. Hoewel nog niet lang operationeel, kijkt KVK naar mogelijkheden om dit instrument zo effectief en efficiënt mogelijk in te zetten.